

בס"ד, ערב ש"ק לסדר "במוט בשנים" שלה, תשפ"ה

"תקיעה לברכה"

? הם הלכו בנחל ומצאו פירות הפקר
ומהם קטפו! (פנים יפות במדבר י"ג כ"ד²).

עודם מתלבטים עבר שם אדם שהציב
עצמו כבעל הכרם ושאל אותם האם ירצו
להצטרף למנין למנחה, הם כמובן שמחו,
אבל שאלו אותו ממתי גוי שומר שבע
מצוות בני נח מתפלל ומצטרף למנין?

הוא צחק: "ממתי במדינת ישראל סומכים
על שלטים? השלט הוצב הבוקר עבור סרט
העוסק בהלכות "בני נח" – עכשיו בפירוק...

לאחר התפילה וכשבעל הכרם שמע על כך
ש"נתקעו" בארץ, הוא הציע להם לוותר על
המלון היקר ולשכור ממנו יחידת דיור,
ואם ירצו גם יוכלו לסייע לו בעבודת הכרם
שאפילו בועז אב בין הדין עסק בזריית
הגורן, ש"בארץ ישראל רוב ישראל שרויין
שהעבודה בקרקע גופה מצוה משום יישוב
א"י ולהוציא פירותיה הקדושים"³.

הם נכנסו לדירה שלא היתה בה מזוזה,
ודין הוא: "השוכר בית בא"י, עושה מזוזה
לאלתר, משום יישוב דא"י (מנחות מד).
ופירש רש"י: "לאחר שקבעה שוב אינו
נוטלה משם אפילו יוצא ממנו... הלכך
בקושי יצא ממנה מפני טורח מזוזה
אחרת".

ואכן כך היה, יש דירה ומזוזה (ועבודה) –
התקיעה הפכה לברכה, ולעליה!

ונזכה במהרה: "תקע בשופר גדול... בהר
הקודש בירושלים!

משפחת התיירים שנתקעה בארץ (מחמת
ביטול הטיסה) יצאה לטיול (מאושר). בעוברם
בצד כרם, רצה אחד מהם להיכנס לכרם
לבצור אשכול ענבים ולאוכלו.

על פי השלט, היה זה כרמו של גוי ועליו
תעודה חתומה שהוא קיבל עליו שבע
מצוות בני נח – שבלעדיהן אין לגוי "אשרת
כניסה" לארץ (רמב"ם ע"ז פ"י ה"ו).

התייר לא היה רגיל ב"מצוות התלויות
בארץ", הוא זכר שאין להפריש תרומ"מ אם
הוא קונה מפירות של גוי שהגוי קטף אותם
(שו"ע יו"ד של"ה ד') אבל הוא לא ידע מה
הדין כשהוא עצמו הקוטף (שו"ע שם).

הוא התלבט בקול והם התפלאו: "עד שאתה
דן על הפרשת תרומות ומעשרות", יש לברר
אולי הפירות ערלה – וערלה אסורה גם
בפירות נכרי (יו"ד רצ"ד ח' – וגם בחו"ל קיים
דין ערלה, אבל ספיקו מותר).

אולם היה מי שצעק: "גזל גוי אסור, מה זה
עולה על דעתך לבצור ענבים שלא שלך?!!".
נכון שיהושע בן נון בהנחילו את הארץ התנה
שמותר ללקוט עשבים משדה חברו (ב"ק
פא. 1 – אבל לא פירות!

הוא הקריא מהפרשה: "וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל
אֲשָׁפֶל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשָׁפֹל עֲנָבִים
אֶחָד וַיִּשְׁאַהֻּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים וּמִן הָרְמָנִים וּמִן
הַתְּאֵנִים". כלומר מותר להם לקטוף פירות
משדה גוי ללא קבלת רשות, לא שמענו
שבאו בטענות על גזל או גניבה!

חבירו השיב לו: "אולי זו הסיבה שיהושע
וכלב לא השתתפו בהבאת הפירות? ועוד,
מנין לך שהם קטפו מפירות שיש להם בעלים

³ וכשארין רוב יושביה עליה?

¹ ומסתבר שאם משדה ישראל מותר ה"ה בשדה נכרי.
² ושביאר שבאמת משה אמר להם "והתחזקתם" מלשון
חזקה שהארץ והפירות שלנו, אבל הם סברו שלא
יכבשו את הארץ ולכן לקחו מההפקר.